

Стандартизирането на ромския език изисква да се върви най-напред от узуса към кодификацията и тогава да се пристъпи към унификацията на узуса. От историята на българския книжовен език се знае, че кодификацията се намесва активно в унификацията на узуса и по такъв начин доустройва кодифицирания български език. На този етап различните лингвисти ромолози се опитват да кодифицират ромския узус и в определена степен (устно) това е постигнато. На международни събирания ромите използват узус, който може да се приеме за унифициран. Посетелите на различни ромски диалекти при устно общуване използват ромски наддиалект, изпълнен с ромски неологизми. В писмен план обаче такова унифициране на узуса все още не е постигнато. В този смисъл нашето разбиране за стандартизиране на ромския език се свежда до писмено кодифициране и унифициране на ромския узус.

2. Стандартизиране на ромския език

Първият опит за стандартизиране на ромския език за образователни цели е направен в бившия Съветски съюз. Непосредствено след Октомврийската революция и след приемането на Декрета за малцинствата в следреволюционна Русия, наред с другите етнически общности, ромите също получават статут на малцинство с право на обучение на своя собствен език. Създава се първата азбука на кирилица, създават се и учебници – предимно буквари на ромски език за ограмотяване на деца и възрастни (през 30-те години на XX век). По-късно, през 50 – 60 – 70-те години, в различни европейски държави са правени опити за писмено унифициране, стандартизиране на ромския език. Представям опитите в Европа и Америка.